

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 515/2014-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 11. septembra 2014 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Sergeja Kohuta predbežne prerokoval sťažnosť P. T., zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Ďurišom, Murgašova 6, Poprad, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Sžd 36/2012 z 10. decembra 2013, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť P. T. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 19. marca 2014 doručená sťažnosť P. T., (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Petrom Ďurišom, Murgašova 6, Poprad, ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1 Sžd 36/2012 z 10. decembra 2013 (ďalej aj „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ bol rozhodnutím Okresného dopravného inšpektorátu Okresného riaditeľstva Policajného zboru Poprad (ďalej len „okresný dopravný inšpektorát“) č. p. ORP-499/DI-2-SK-2009 z 8. októbra 2009 (ďalej len „rozhodnutie z 8. októbra 2009“) uznaný za vinného zo spáchania priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. a) a k) zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o priestupkoch“) z dôvodov odmietnutia podrobiť sa dychovej skúške, nepredloženia dokladov potrebných pre vedenie motorového vozidla a neuposlušnosti zákazu pokračovať v jazde týmto vozidlom, čím porušil § 3 ods. 2 písm. c) a § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 8/2009 Z. z. o cestnej premávke a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o cestnej premávke“) a bola mu uložená pokuta v sume 600 € a zákaz činnosti viesť motorové vozidlo na dobu 24 mesiacov odo dňa nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia (v čase spáchania priestupkov bol sťažovateľ, ktorý je štátnym občanom Slovenskej republiky, honorárnym konzulom Ukrajiny v Poprade, pozn.)

Na základe odvolania podaného sťažovateľom formou verbálnej nóty Krajský dopravný inšpektorát Krajského riaditeľstva Policajného zboru v Prešove (ďalej len „krajský dopravný inšpektorát“) rozhodnutím č. p. KRP-181-13/DI-2-2009 z 23. decembra 2009 rozhodnutie okresného dopravného inšpektorátu z 8. októbra 2009 zrušil a vec vrátil tomuto orgánu na nové prejednanie a rozhodnutie podľa § 59 ods. 3 zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (Správny poriadok) v znení neskorších predpisov z dôvodu nesprávnych kvalifikácií porušenia zákona o cestnej premávke, ako aj priestupku podľa zákona o priestupkoch okresným dopravným inšpektorátom.

Po vrátení veci okresný dopravný inšpektorát rozhodnutím o priestupku č. p. ORP-499/DI-2-SK-2009 z 3. marca 2010 (ďalej len „rozhodnutie z 3. marca 2010“) uznal sťažovateľa za vinného zo spáchania priestupkov proti bezpečnosti a plynulosti cestnej premávky podľa § 22 ods. 1 písm. a) a j) a § 22 ods. 2 písm. a) a d) zákona o priestupkoch. O odvolaní sťažovateľa proti rozhodnutiu okresného dopravného

inšpektorátu z 3. marca 2010 rozhodol krajský dopravný inšpektorát rozhodnutím č. p. KRP-DI-SK-115-003/2010 z 20. augusta 2010 (ďalej len „rozhodnutie z 20. augusta 2010“) tak, že odvolanie zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil.

Následne na základe žaloby sťažovateľa podanej podľa druhej hlavy V. časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“) o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia správneho orgánu Krajský súd v Prešove (ďalej len „krajský súd“) rozsudkom sp. zn. 1 S 108/2010 zo 16. marca 2012 (ďalej len „rozsudok krajského súdu zo 16. marca 2012“) zrušil rozhodnutie krajského dopravného inšpektorátu z 20. augusta 2010 a vec vrátil tomuto orgánu na ďalšie konanie, pričom zároveň zaviazal tento správny orgán nahradiť sťažovateľovi trovy konania. Na základe odvolania podaného krajským dopravným inšpektorátom najvyšší súd napadnutým rozsudkom zmenil rozsudok krajského súdu zo 16. marca 2012 tak, že žalobu sťažovateľa zamietol a právo na náhradu trov konania sťažovateľovi nepriznal.

Sťažovateľ v sťažnosti okrem iného poukazuje na § 9 ods. 1 zákona o priestupkoch, ktorý vylučuje u osoby požívajúcej výsady a imunity možnosť prejednať konanie, ktoré má znaky priestupku v konaní podľa tohto zákona, pričom uvedenou podmienkou je povinný sa zaoberať vždy orgán konajúci vo veci, avšak *«Nie je zrejmé, na základe čoho dospel odvolací súd k názoru, že dokazovanie splnenia podmienky § 9 ods. 1 Zákona je vecou dôkazného bremena účastníka konania. Takýto právny názor nemá žiadnu oporu v Zákone o priestupkoch, ako ani v žiadnom inom obdobnom procesnom kódexe.*

Je nepochybné, že policajt vykonávajúci cestnú kontrolu spravidla nemá vedomosť o tom, že prejednávajúca osoba požíva priestupkovú imunitu, ak ho o tom neinformuje samotná táto osoba. K poskytnutiu informácie o tom, že sťažovateľ patrí k diplomatickej misii cudzieho štátu však preukázateľne došlo predložením príslušného preukazu. Ak je teda skutočne správny názor odvolacieho súdu v tom, že na vznik priestupkovej imunity nepostačuje určitú funkciu iba zastávať, ale je potrebné ju aj vykonávať, mal policajt ako správny orgán sám z úradnej povinnosti zisťovať aj splnenie tejto druhej podmienky. Na mieste mal v tomto ohľade najjednoduchšiu možnosť zistiť splnenie tejto podmienky výsluchom sťažovateľa. Na mieste tiež mohol vykonať dokazovanie identifikovaním

a vypočutím osôb, ktoré sa nachádzali vo vozidle. V neskoršom priebehu konania tak mohol urobiť kedykoľvek a akýmkoľvek dostupnými prostriedkami. Právna konštrukcia odvolacieho súdu (ako aj správnych orgánov) založená na predpoklade: „funkciu nevykonával, nakoľko v čase policajnej kontroly nič také netvrdil“ je založená na úplne nesprávnom chápaní zásady oficiality, ktorou je konanie o priestupkoch na úseku dopravy ovládané. Opačne, sťažovateľ ihneď po začatí kontroly poskytol správne orgánu najlepší dôkaz aký v tomto ohľade predložiť mohol - diplomatický preukaz. Na základe tejto informácie už správny orgán mohol a mal z úradnej povinnosti zisťovať, či sú splnené všetky podmienky neprípustnosti prejednávania veci.

Tvrdenie odvolacieho súdu (bod 48) o tom, že sťažovateľ policajtom odmietol objasniť, v čom spočíva výkon jeho funkcie, je nepravdivé. Aj podľa tvrdenia samotných policajtov sa pri výkone kontroly sťažovateľa nikto na nič v tomto ohľade nepýtal a nie je o tom, ani žiadny záznam napriek tomu, že ich o tom od počiatku upovedomoval. Okrem toho neobstojí ani právny názor odvolacieho súdu (bol 52, 53), podľa ktorého neskoré predloženie dôkazu alebo tvrdenia znižuje jeho vierohodnosť, ak neexistuje rozumný dôvod jeho oneskoreného predloženia. S týmto názorom odvolacieho súdu je síce možné v plnom rozsahu súhlasiť avšak len pri hodnotení dôkazov na preukázanie skutkového stavu. V prípade právnych tvrdení a v prípade preukazovania okolností zakladajúcich neprípustnosť stíhania je tento spôsob hodnotenia nepoužiteľný. To, v ktorom štádiu konania sa preukáže okolnosť vylučujúca stíhanie, je právne úplne irelevantné.

Typickým príkladom je nedostatok veku, ktorý ako Trestný poriadok, tak aj Zákon o priestupkoch zahrňuje do tej istej skupiny dôvodov neprípustnosti ako výsady a imunity alebo premlčanie. Okolnosť kedy sa v konaní preukáže nedostatok veku nemá na zastavenie konania, žiadny vplyv a rovnako je to aj s imunitou alebo premlčaním. Právny názor odvolacieho súdu je nepochybne správny ale nemôže sa vzťahovať na zisťovanie podmienok konania. Pri týchto sa totiž neskúma, či sa obvinený konania dopustil alebo nedopustil ale skúma sa to, či je možné voči nemu viesť konanie alebo nie. Vzhľadom na uvedené je sťažovateľ toho názoru, že postupom správnych orgánov, potvrdeným rozhodnutím odvolacieho správneho súdu mu bolo odňaté jeho právo na súdnu a inú právnu ochranu tým, že mu bola uložená povinnosť dôkazného bremena ohľadom okolnosti vylučujúcej prípustnosť prejednávania veci.».

Porušenia základného práva podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy sa podľa sťažovateľa dopustili tak správne orgány, ako aj najvyšší súd tým, že v rozpore s judikatúrou najvyššieho súdu, ako aj ústavného súdu svoje rozhodnutia riadne neodôvodnili, ale „akceptovali odôvodnenie rozhodnutia na základe stanoviska tretej osoby“.

Podľa názoru sťažovateľa sa správne orgány zbavili povinnosti riadne odôvodniť svoje rozhodnutia tým, že «odôvodnili svoje rozhodnutia jednak článkom súkromnej osoby vykladajúcim postavenie honorárnych konzulov v priestupkovom konaní, jednak stanoviskom Ministerstva zahraničných vecí SR a jednak telefonicky podaným stanoviskom veľvyslankyne Ukrajiny. V konaní pred správnymi orgánmi tak namiesto správnych orgánov fakticky o veci rozhodli iné subjekty, čo je podľa názoru sťažovateľa v rozpore s Ústavou. Odvolací správny súd pritom toto konanie správnych orgánov výslovne odobril odôvodnením, že takéto konanie je prípustné podľa § 40 ods. 1 a 32 ods. 2, 3 Správneho poriadku. Pri akomkoľvek pozornom štúdiu týchto ustanovení Správneho poriadku však v nich sťažovateľ zákonný predpoklad pre takýto postup nenachádza. Viazanosť správneho orgánu právoplatným rozhodnutím iného orgánu (§ 40 ods. 1) sťažovateľ rešpektuje, avšak v danom prípade je toto ustanovenie bez vzťahu k meritu veci. Ustanovenie § 32 neobsahuje žiadnu procesnú možnosť, ktorou by si správny orgán mohol „objednať“ výklad vnútroštátneho práva u iného subjektu a v odôvodnení rozhodnutia na tento výklad iba poukázať. Toto ustanovenie upravuje výslovne iba dokazovanie ohľadom skutkového stavu - „podklady pre rozhodnutie“. Povinnosť tretích osôb oznámiť skutočnosti „majúcich význam pre rozhodnutie“ nie je možné chápať inak ako skutočnosti potrebné pre ustálenie skutkového stavu. Rozhodne nie je možné rozšíriť toto ustanovenie o výklad domáceho práva prostredníctvom iných orgánov. Správny orgán musí byť schopný sám autenticky poskytnúť výklad domáceho práva potrebný pre rozhodnutie vo veci, nakoľko zákon zveruje rozhodnutie vo veci jemu a nie iným orgánom. Nie je vylúčené, aby si správny orgán vyžiadal aj právne stanovisko iného orgánu, no ani tento postup ho nezbavuje povinnosti uviesť v odôvodnení rozhodnutia vlastné právne úvahy a závery, k čomu v prejednávanej veci nedošlo. Oba správne orgány postupovali tak, že namiesto toho, aby samé hľadali a aplikovali príslušné domáce právo vzťahujúce sa na vec (Viedenský dohovor je

bezpochyby súčasťou Slovenského právneho poriadku a nie právom cudzieho štátu.), vyžiadali si právny názor Ministerstva zahraničných vecí SR (a to nie vo všeobecnej forme ale vo vzťahu ku konkrétnej veci), ako aj telefonicky získaný právny názor veľvyslankyne Ukrajiny a týmito stanoviskami priamo svoje rozhodnutie odôvodnili.».

Na základe uvedeného sťažovateľ navrhuje, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„Rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 10. 12. 2013, sp. zn.: I Sžd/36/2012 bolo porušené ústavné právo sťažovateľa zaručené článkom 46 ods. 1, 2 Ústavy SR.

Ústavný súd predmetné rozhodnutia zrušuje a vec vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky, aby vec opätovne prejednal a rozhodol.

Ústavný súd priznáva sťažovateľovi náhradu trov konania.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania návrhy, na ktorých prerokovanie nemá právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom,

neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Z citovaného § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Sťažovateľ namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu. Ústavný súd sa pri predbežnom prerokovaní sústredil na posúdenie, či sťažnosť sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú.

Ešte pred posúdením opodstatnenosti sťažnosti ústavný súd považoval za potrebné poukázať na svoju stabilizovanú judikatúru, v ktorej zdôrazňuje, že vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (ako to je aj v prípade sťažovateľa) nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecným súdom bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou,

prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie niektorého základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02 atď.).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 46 ods. 2 ústavy kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, môže sa obrátiť na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia, ak zákon neustanoví inak. Z právomoci súdu však nesmie byť vylúčené preskúmanie rozhodnutí týkajúcich sa základných práv a slobôd.

Zo sťažnosti možno vyvodit' zásadné námietky sťažovateľa proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu, podľa ktorých

1. právny názor najvyššieho súdu vyjadrený v napadnutom rozsudku o tom, že dokazovanie splnenia podmienky uvedenej v § 9 ods. 1 zákona o priestupkoch zaťažuje sťažovateľa, nie je správny (ďalej len „prvá námietka“),

2. napadnutý rozsudok nespĺňa požiadavky riadneho odôvodnenia, keďže ním najvyšší súd akceptoval odôvodnenie rozhodnutí správnych orgánov, ktoré vychádzali „zo stanoviska tretej osoby“ (ďalej len „druhá námietka“).

V súvislosti so skutočnosťou, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu vydanému v správnom súdnictve (podľa V. časti Občianskeho súdneho poriadku), je podľa názoru ústavného súdu potrebné pri jej posudzovaní zohľadňovať špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP). Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať

„zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotno-právne a procesno-právne predpisy. Teda treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. IV. ÚS 428/09).

Najvyšší súd v súvislosti s aplikáciou § 9 zákona o priestupkoch dospel k záveru, že sporným v intenciách odvolania žalovaného (Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky – pôvodne krajský dopravný inšpektorát) bol výklad Viedenského dohovoru o konzulárnych stykoch z roku 1963 [vyhláška ministra zahraničných vecí č. 32/1969 Zb. o Viedenskom dohovore o konzulárnych stykoch (ďalej len „Viedenský dohovor“)]. Z Viedenského dohovoru okrem iného vyplýva v prípade priestupkového konania udelenie imunity honorárnemu konzulovi (štátnemu príslušníkovi prijímajúceho štátu) v tom rozsahu, že je vyňatý z pôsobnosti konajúcich správnych orgánov prijímajúceho štátu, za podmienky, že v tom čase a na tom mieste nepochybné vykonáva svoju funkciu v rozsahu vymedzenom normami medzinárodného práva, teda pre uplatnenie imunity honorárneho konzula nepostačuje *eo ipso* to, že určitá osoba zastáva funkciu honorárneho konzula, ale vyžaduje sa jej reálny výkon (čl. 71 ods. 1 Viedenského dohovoru).

Najvyšší súd k prvej námietke sťažovateľa a aj v súvislosti s jeho tvrdením, že (v rozhodnom čase) vykonával funkciu honorárneho konzula, v napadnutom rozsudku uviedol:

«46. Čo sa týka tvrdeného výkonu funkcie honorárneho konzula zo strany žalobcu, skutkový stav mal byť nasledujúci. Žalobca sa mal v zmysle telefonického oznámenia zdržiavať vo večerných hodinách v Kolibe za nočným klubom „Surprise“ v Poprade, a podľa opisu uvedeného v oznámení mal konzumovať alkohol pred jazdou (vid' zápisnice o podaní vysvetlenia obidvoch členov hliadky z 30. 11. 2009 v priestupkovom spise). Po nasadnutí dvoch osôb do identifikovaného vozidla a čiastočného vykonania jazdy, bolo osobné vozidlo príslušníkmi policajnej hliadky zastavené, pričom priebeh úkonov voči žalobcovi bol zaznamenaný na videozáznam.

Najvyšší súd napriek vynaloženému úsiliu na dostupných technických zariadeniach sa s obsahom videozáznamu neoboznámil. Preto pri preverovaní skutkového stavu vychádzal z písomného obsahu administratívneho spisu.

47. Administratívny spis neobsahuje žiadne relevantné dôkazy, ktoré by podporovali žalobcovo tvrdenie o tom, že by službu konajúcim policajtom oznámil, že vo vozidle sedia cudzí príslušníci a aký je dôvod ich prítomnosti. Naopak, ak žalobca chcel na toto svoje tvrdenie v priestupkovom konaní poukazovať, potom mal umožniť službu konajúcim policajtom, aby sa presvedčili, koľko je osôb vo vozidle označeným symbolom „CD“ prítomných osôb a či skutočne ide o osoby, s ktorých sprevádzaním v nočných hodinách z uvedeného zariadenia je spojený výkon funkcie honorárneho konzula v zmysle čl. 5 Viedenského dohovoru z roku 1963. Napriek povinnosti podať vysvetlenie službu konajúcim policajtom, z úradného záznamu z 18. 06. 2009 (č. p.: ORP-P-760/D1-1-2009) vyplýva: „... pričom uviedol, že on sa s nami baviť nebude, že je diplomat, okrem preukazu nám žiadne iné doklady nedá, pričom podotkol, že ho nemáme obťažovať a zdržiavať, že sa ponáhľa.“ Ďalej podľa citovaného úradného záznamu mal žalovaný komunikovať s policajtmí ťažkopádne a bolo zjavne vidieť, že je pod vplyvom alkoholu, pričom z vozidla sa šíril silný alkoholický zápach.

V súvislosti s uvedeným musí Najvyšší súd zdôrazniť aj tú skutočnosť, že konzulárne funkcie predovšetkým umožňujú zabezpečiť, resp. napĺňajú vzťahy medzi vysielajúcim štátom (v prejednávanej veci ide o Ukrajinu) a prijímajúcim štátom.

Podľa čl. 5 Viedenského dohovoru z roku 1963 konzulárne funkcie spočívajú:

a) v chránení záujmov vysielajúceho štátu a jeho štátnych príslušníkov, a to tak fyzických, ako aj právnických osôb v prijímajúcom štáte v rozsahu dovolenom medzinárodným právom;

b) v podpore rozvoja obchodných, hospodárskych, kultúrnych a vedeckých stykov medzi vysielajúcim a prijímajúcim štátom a v inom rozvíjaní priateľských stykov medzi nimi v súlade s ustanoveniami tohto Dohovoru;

c) v zisťovaní stavu a vývoja obchodného, hospodárskeho, kultúrneho a vedeckého života prijímajúceho štátu všetkými zákonnými prostriedkami a v podávaní správ vláde vysielajúceho štátu a informácií zainteresovaným osobám;

d) vo vydávaní cestovných pasov a cestovných dokumentov štátnym príslušníkom vysielajúceho štátu a víz alebo príslušných dokumentov osobám prajúcim si cestovať do vysielajúceho štátu;

e) v poskytovaní pomoci a podpory štátnym príslušníkom vysielajúceho štátu, a to tak fyzickým, ako aj právnickým osobám;

f) vo vykonávaní funkcie notára, civilného matrikára a obdobných funkcií a vo výkone niektorých funkcií administratívnej povahy za predpokladu, že to nie je v rozpore so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu;

g) v ochrane záujmov štátnych príslušníkov vysielajúceho štátu, fyzických i právnických osôb, vo veciach dedičských na území prijímajúceho štátu, a to v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu;

h) v ochrane záujmov mladistvých a iných osôb, nemajúcich plnú spôsobilosť, ktoré sú štátnymi príslušníkmi vysielajúceho štátu, v rozsahu ustanovenom zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu, najmä v prípadoch, v ktorých sa vzhľadom na tieto osoby požaduje poručníctvo alebo opatrovníctvo;

i) v zastupovaní štátnych príslušníkov vysielajúceho štátu alebo v zabezpečovaní ich vhodného zastúpenia pred súdmi a inými orgánmi prijímajúceho štátu pri zachovaní praxe a procesných predpisov platných v prijímajúcom štáte, s cieľom dosiahnuť dočasné opatrenia na ochranu práv a záujmov týchto štátnych príslušníkov v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu v prípadoch, v ktorých vzhľadom na neprítomnosť alebo z iných dôvodov uvedení štátni príslušníci nie sú schopní včas sa ujať obhajovania svojich práv a záujmov;

j) v doručovaní súdnych a mimosúdnych dokumentov alebo vo vybavovaní dožiadaní alebo poverení na vykonanie dôkazu pre súdy vysielajúceho štátu v súlade s platnými medzinárodnými dohodami, alebo pokiaľ takéto medzinárodné dohody neexistujú, iným spôsobom, ktorý je v súlade so zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu;

k) vo výkone práva dozoru a inšpekcie ustanoveného zákonmi a predpismi vysielajúceho štátu, pokiaľ ide o lode majúce príslušnosť vysielajúceho štátu, o lietadlá registrované v tomto štáte a o ich posádky;

l) v poskytovaní pomoci lodiam a lietadlám uvedeným v pododseku k) tohto článku a ich posádkam, v prijímaní hlásení týkajúcich sa plavby lodí, kontrolovania a evidovania

lodných dokumentov a bez toho, že by tým bola dotknutá právomoc orgánov prijímajúceho štátu, vo vyšetrowaní všetkých nehôd, ku ktorým došlo v priebehu plavby, a v riešení sporov všetkých druhov medzi kapitánom, dôstojníkmi a námorníkmi, pokiaľ to povoľujú zákony a predpisy vysielajúceho štátu;

m) vo vykonávaní iných funkcií zverených konzulárnemu úradu vysielajúcim štátom, ktoré nie sú zakázané zákonmi a predpismi prijímajúceho štátu alebo proti ktorým prijímajúci štát nepodá nijaké námietky alebo ktoré sú uvedené v medzinárodných dohodách platných medzi vysielajúcim a prijímajúcim štátom.

48. Potom pokiaľ osoba dotknutá podozrením zo spáchania priestupku proti plynulosti a bezpečnosti cestnej premávky, ktorá sa preukázala identifikačným preukazom honorárneho konzula odmietla, službu konajúcim policajtom objasniť v čom spočíva výkon jej funkcie v danom okamihu a na danom mieste, resp. vôbec nepokladala za nutné im tieto skutočnosti ozrejmiť v čase zastavenia vozidla a podávania vysvetlenia, potom je v zmysle zásady lojality (čl. 55 ods. 1 Viedenského dohovoru z roku 1963) nutné na činnosť policajtov nazerať ako na výkon svojich oprávnení proti jednotlivcovi, ktorý nie je chránený medzinárodnou imunitou, hoci sa preukázal identifikačným preukazom honorárneho konzula. Neobstoí preto námietka žalobcu uvedená vo verbálnej nóte zo 16. októbra 2009, že nie žalobca je povinný podať vysvetlenie ale policajné orgány sú povinné zisťovať skutočnosti potvrdzujúce záver, že na danom mieste a v danom čase vykonával úradné úkony spojené s funkciou honorárneho konzula.»

Ústavný súd sa s prihliadnutím na odôvodnenie najvyššieho súdu obsiahnuté v napadnutom rozsudku nestotožňuje s tvrdením sťažovateľa, že na neho príslušné správne orgány nezákonne preniesli dôkazné bremeno vo veci preukázania zákonnej podmienky podľa § 9 ods. 1 zákona o priestupkoch, teda preukázania okolností vylučujúcich prípustnosť prejednávania jeho priestupkovej veci.

S poukazom na § 51 zákona o priestupkoch o primeranom použití všeobecných predpisov o správnom konaní na konania o priestupkoch ústavný súd upriamuje pozornosť predovšetkým na zásadu upravenú v § 3 ods. 5 Správneho poriadku, podľa ktorej rozhodnutie správnych orgánov musí vychádzať zo spoľahlivo zisteného stavu veci. Uvedená zásada je však úzko previazaná s povinnosťou (nielen) účastníka správneho

konania (vrátane účastníka priestupkového konania) poskytnúť správnym orgánom aktívnu súčinnosť. Ústavný súd v tejto súvislosti poukazuje na § 4 ods. 1 Správneho poriadku, v zmysle ktorého účastníci konania spolupracujú so správnymi orgánmi v priebehu celého konania, a tiež na § 56 ods. 2 zákona o priestupkoch, podľa ktorého každý je povinný podať orgánom oprávneným objasňovať priestupky nevyhnutné vysvetlenia na preverenie došlého oznámenia o priestupku.

Zásada aktívnej súčinnosti účastníkov konania vyvoditeľná z označených ustanovení Správneho poriadku a zákona o priestupkoch vychádza z koncepcie účastníka konania ako aktívneho činiteľa tohto procesu, a nie pasívneho objektu činnosti správnych orgánov a nachádza svoje uplatnenie predovšetkým vo fáze zisťovania podkladov pre rozhodnutie. Jej vyjadrením je aj povinnosť správnych orgánov dať účastníkom konania príležitosť, aby sa vyjadrili k podkladom pre rozhodnutie a uplatnili svoje návrhy (§ 3 ods. 2 Správneho poriadku). Tak ako jednotlivé základné pravidlá správneho konania nemožno uplatňovať izolovane, nemožno ani obchádzať fakt, že medzi nimi existuje vzájomné prepojenie a súvislosť.

Z napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že tento sa zaoberal sťažovateľovým tvrdením, ktoré malo preukázať, že v čase spáchania priestupku vykonával úlohy spojené s výkonom funkcie honorárneho konzula (že vo vozidle sedia cudzí príslušníci a aký je dôvod ich prítomnosti), pričom z predloženého administratívneho spisu zistil, že dôkaz preukazujúci uvedené tvrdenie sťažovateľa sa v ňom nenachádza (naopak, z administratívneho spisu vyplývalo, že sťažovateľ si nesplnil povinnosť aktívnej súčinnosti).

Za týchto okolností možno s poukazom na najvyšším súdom preskúmané rozhodnutia správnych orgánov a nimi zistený skutkový stav, ktorý nebol tvrdením sťažovateľa spochybnený, považovať za ústavne akceptovateľný právny záver najvyššieho súdu, podľa ktorého s odkazom na čl. 5 Viedenského dohovoru sťažovateľ v čase spáchania priestupku nevykonával úlohy spojené s funkciou honorárneho konzula.

K druhej námietke najvyšší súd v napadnutom rozsudku predovšetkým uviedol, že „55. Krajský súd ďalej vyhodnotil stanovisko Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, diplomatický protokol z 08. októbra 2009, ako aj list z 10. decembra 2009 označený ako Doplnenie informácií k honorárnemu konzulovi - ..., že neboli v súlade so zákonom. S uvedeným právnym názorom krajského súdu Najvyšší súd nesúhlasí. V zmysle § 14 zákona č. 575/2001 Z. z. o organizácii činnosti vlády a organizácii ústrednej štátnej správy je Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky zodpovedným štátnym orgánom za oblasť vzťahov Slovenskej republiky k ostatným štátom.

Podľa § 14 ods. 1 zákona č. 575/2001 Z. z. v znení účinnom v čase vydávania predmetných stanovísk Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky je ústredným orgánom štátnej správy pre oblasť zahraničnej politiky a vzťahy Slovenskej republiky k ostatným štátom a medzinárodným organizáciám.

56. Nakoľko zák. č. 372/1990 Zb. je subsidiárne upravovaný Správnym poriadkom (vid' § 51 zák. č. 372/1990 Zb.), potom priestupkové orgány musia na riešenie predbežných otázok, medzi ktoré nepochybne patrí aj výklad medzinárodného práva verejného, aplikovať ustanovenie § 40 Správneho poriadku. Ako podklad pre rozhodnutie predbežnej otázky tohto charakteru nepochybne slúži v zmysle § 32 Správneho poriadku, v zmysle ktorého bol konajúci priestupkový orgán oprávnený obrátiť sa na Ministerstvo zahraničných vecí Slovenskej republiky, ako relevantný orgán v oblasti vzťahov Slovenskej republiky s inými štátmi, za účelom podania informácií, ktoré majú význam pre priestupkové konanie a rozhodnutie vo veci žalobcu vo funkcii honorárneho konzula iného štátu. Podľa § 40 ods. 1 Správneho poriadku platí, že ak sa v konaní vyskytne otázka, o ktorej už právoplatne rozhodol príslušný orgán, je správny orgán takým rozhodnutím viazaný; inak si správny orgán môže o takejto otázke urobiť úsudok alebo dá príslušnému orgánu podnet na začatie konania. Podľa § 32 ods. 2 Správneho poriadku podkladom pre rozhodnutie sú najmä podania, návrhy a vyjadrenia účastníkov konania, dôkazy, čestné vyhlásenia, ako aj skutočnosti všeobecne známe alebo známe správne orgánu z jeho úradnej činnosti. Rozsah a spôsob zisťovania podkladov pre rozhodnutie určuje správny orgán. Podľa § 32 ods. 3 Správneho poriadku na žiadosť správneho orgánu sú štátne orgány, orgány územnej samosprávy, fyzické osoby a právnické osoby povinné oznámiť skutočnosti, ktoré majú význam pre konanie a rozhodnutie.

57. *Čo sa týka obsahu oboch listov Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, Najvyšší súd po podrobnom oboznámení sa s dotknutým obsahom listov konštatuje, že obsahujú informácie týkajúce sa vybraných článkov Viedenského dohovoru z roku 1963, a závery z ich aplikácie nenesú znaky svojvoľného výkladu alebo iného rozporu so zákonom. Samotný opis telefonického rozhovoru s veľvyslankyňou Ukrajiny Slovenskej republiky je informáciou pre správny orgán, ktorý nie je možné vôbec označiť ako oneskorene vyžiadaný. To isté sa týka aj informácie o reciprocite pridelenia diplomatických evidenčných čísel na motorové vozidlá honorárneho konzulátu; t. j. že na ich pridelenie konzulát Ukrajiny v Slovenskej republike nemá nárok. Preto Najvyšší súd sa nemohol stotožniť s právnym názorom krajského súdu, a naopak uvedené listiny Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky vyhodnocuje ako riadne podklady rozhodnutia zadovážené zákonným spôsobom, ktoré neprekračujú zákonný rámec.*“

K námietke sťažovateľa o nesplnení požiadavky na riadne odôvodnenie napadnutého rozsudku najvyššieho súdu ústavný súd poukazuje na svoje ustálené právne názory, podľa ktorých je povinnosťou všeobecného súdu uviesť v rozhodnutí dostatočné a relevantné dôvody, na ktorých svoje rozhodnutie založil. Dostatočnosť a relevantnosť týchto dôvodov sa musí týkať tak skutkovej, ako i právnej stránky rozhodnutia (m. m. III. ÚS 328/05, III. ÚS 116/06).

Ústavný súd už rovnako vo svojej doterajšej judikatúre viackrát uviedol, že riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako integrálna súčasť základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy vyžaduje, aby sa súd jasným, právne korektným a zrozumiteľným spôsobom vyrovnal so všetkými skutkovými a právnymi skutočnosťami, ktoré sú pre jeho rozhodnutie vo veci podstatné a právne významné (m. m. IV. ÚS 14/07).

Z citovanej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku vyplýva, že najvyšší súd v ňom (v rámci preskúmania záveru krajského súdu o nezákonnosti stanovisk Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky) primerane reagoval aj na námietku sťažovateľa, podľa ktorej požiadavku riadne odôvodneného rozhodnutia nemôže spĺňať také rozhodnutie správneho orgánu, ktoré v rámci odôvodnenia odkazuje na stanoviská tretích osôb,

konkrétne „*stanovisko Ministerstva zahraničných vecí Slovenskej republiky, diplomatický protokol z 8. októbra 2009, ako aj list z 10. decembra 2009 označený ako Doplnenie informácií k honorárnemu konzulovi*“.

Vychádzajúc najmä z citovanej časti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu, ústavný súd zastáva názor, že v napadnutom rozsudku uplatnený výklad § 32 a § 40 Správneho poriadku v súvislosti s potrebou riešenia predbežnej otázky, ako aj obstarávania podkladov potrebných pre rozhodnutie nemožno považovať za taký, ktorý by popieral ich účel a význam. Požiadavka ústavnej udržateľnosti odôvodnenia rozhodnutia správneho orgánu je podľa názoru ústavného súdu splnená aj v prípade implicitného stotožnenia sa správneho orgánu so stanoviskom (odôvodnením) obsiahnutým vo vyjadrení príslušného ústredného orgánu štátnej správy (a to aj v prípade, ak ide o výklad medzinárodného práva) za predpokladu, že takéto odôvodnenie nie je arbitrárne, resp. svojvoľné. Navyše, z citovaného nevyplýva, že by najvyšší súd vyžiadané stanoviská „tretích osôb“ považoval *a priori* za nespochybniteľné, naopak, podrobil ich vlastnému hodnoteniu. Z uvedených dôvodov ani druhá námietka sťažovateľa nevyvoláva pochybnosti o ústavnej akceptovateľnosti a udržateľnosti napadnutého rozsudku najvyššieho súdu.

Ústavný súd vo svojej ustálenej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že samotná skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia všeobecného súdu a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným (I. ÚS 188/06).

Na základe uvedeného ústavný súd pri predbežnom prerokovaní dospel k záveru, že medzi napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu a obsahom sťažovateľom označeného základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a 2 ústavy neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie mohol reálne vysloviť jeho porušenie. Ústavný súd preto sťažnosť odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2014